

Платонова Матрена Аркадьевна-Воспитатель
МБОУ «Сэргэ-Бэсская ООШ им. М.Н. Сибирякова»
Сэргэ-Бэс/Амгинский
Грамотаға үөрэтии дьарыгын барыла
Темата: “Сибэккилээх хонуу”

Дьарык ытытыллар бөлөбө: Бэлэмнэнии бөлөх

Сүүрүн уобалас: Грамотаға үөрэтии

Темата: Сибэккилээх хонуу.

Уобаластар алтыһылары: Билии-көрүү, бодоруһуу, тылы сайыннарыы

Методиката: Оонһуу дьайымала, биирдиилээн, группанан

Сыаллара:

1. Үөрэтэр сыала:

✧ Тылга дорҕоону арааран истэр үөрүйэҕи, болҕомтону салгы сайыннарыы.

✧ Тылы сүһүөбүнэн араарар үөрүйэҕи сайыннарыы.

✧ Ус-туерт дорҕоонноох тылы састаабынан ырытары чинэтии.

✧ Бэриллибит тыллартан этии толкуйдуур, этии схематын онорор үөрүйэҕи чинэтии..

2. Сайыннараар сыала:

Тыл дорҕоонун арааран истэр үөрүйэҕи салгы сайыннарыы.

✧ Сибээстээх саҕаны сайыннарыы.

3. Иитэр сыала:

✧ Бэйэ-бэйэҕэ истин сыһыаны, болҕомтолоох буолууну иитии.

Туттуллар тэрил: проектор, магнитнай дуоска, хартыыналар, фишкалар, карточкалар, лотуо, корзина, кумаабынан оҕоулулубут сибэккилэр

Көбүлээһин тэрийии, кириин түһүмэҕэ

Музыка тыаһынан, оболор группаға киирэллэр.

- Үтүө күнүнэн!

Саҕа күнү сэргэхтик, үөрэн - көтөн көрсүөххэиин. Бэйэ – бэйэбитигэр мичээрдэһэн үтүө күнү баҕарыаххайын.

- Оҕолоор, бүгүндү дьарыкпытыгар биһиэхэ ынырыы кэллэ, истин эрэ

«Күндү оҕолоор, мин эһигини аптаах хонуубар ынырабын. Манна араас кэрэ көстүүлээх сибэккилэр үүнэллэр. Ол гынан баран иэдээн буолла күүстээх тыал сибэккилэр

эминньэхтэрин көттүтгэ, өгнөрүн суох онордо. Сибэккилэр кэрэ көстүүлэрин төнүннэрэргэ араас соруудахтары толоруохха наада. Мин эыгини күүтэбин.

Көмөлөһүөхтэрэ диэн эрэнэбин. Сибэккилэр Фейлара».

- Хайыбыты оҕолоор? Ким Фейба көмөлөһүөн баҕарарый?(оҕолор эппиэттэрэ)

- Чэ эрэ, төгүрүччү турдубут, илиибитин сиэттистибит, харахпытын сабан баран үскэ диэри ааҕабыт.

Сүрүн чааһа

1 соруудах: «Сүһүөх хонуута» (тылы сүһүөххэ араарыы)

- Көрүн оҕолоор, сибэккилээх хонуубут хайдах курдук буолбутун (экранны сибэккитэ суох, хонуу ойуута). Кырдык даҕаны биир да сибэкки көстүбэт. Уой, бу кимий? (экрацца гном ойуута көстөр), (оҕолор эппиэттэрэ)

- Бу гном хонуу харайааччыта эбит. Кини этэр, хонууга тиэрдэр ыллык сыыс тылынан үүнэн хаалбыт. Ону тыллары сүһүөххэ арааран ыраастыахха наада диир.

(сибэккилээх хартыналар)

- Мин эһиэхэ хартыналары көрдөрүөм. Эыги хартынаҕа ханнык сибэкки ойуулааммытын этэҕит. Тыл хас сүһүөхтээбин ытыскытын таынан быһаарабыт. Барытын өйдөөбүт буоллаххытына саҕалыбыт.(кучу, мак, сардаана, ньээм, ньургуһун, колокольчик, ромашка, роза), (тылы сүһүөххэ араардахтары аайы экранна сибэкки умнастара тахсаллар)

- Маладыастар!

2 соруудах: «Дорҕоон ханна олорор?» (тылга дорҕоон миэстэтин быһаарыы)

- Көрүн оҕолоор, сибэккилэрбит умнастара таҕыстылар дии. Аны бутоннара тахсалларыгар дорҕооннору дьиэлэригэр олордон, Фейба көмөлөһүөххэ эрэ. Эһиэхэ остуолгутугар сибэккилээх карточкалар уонна 3 фишка сытар. Соруудахпытын истэбит. Кучу диэн тылга К дорҕоон ханан иһиллэрий? (оҕолор эппиэттэрэ). Иннигэр иһиллэр буоллаҕына фишкабытын бастакы клеткаҕа уурабыт (ити курдук мак А, ньээм М толороллор), (экранны сэбирдэхтэр эбиллэн биэрэллэр).

Физминутка «Сибэкки»

Сибэкки утуйбут (оҕолор төбөлөрүн атахтарыгар ууран чохчойон олороллор),

Эмискэ уһуктубут (бытааннык тураллар),

үөрэ-үөрэ тылланнаабыт (мичээрдииллэр, илиилэрин үөһэ көтөҕөн тылланнныллар),

Куну көрөн үнкүүлээбит (илиилэрин өрө көтөҕөн эргийэллэр)

3 соруудах: «»

- Аны билигин сибэккилэрбитигэр өгнөрүн төнүннэриэхпитин наада. Бары бииргэ РОЗА диэн тыл дорҕоонун састаабынан ырытыаххайын.

- РОЗА диэн тылга бастакы ханнык дорҕоону истэбитий? (оҕолор эппиэттэрэ)

- Хайдах дорџоонуй? (магнитнай дуоскаџа бутэй дорџоон фишкатын сыһыарабыт).
- Иккис дорџооно?
- Уһүс дорџооно?
- Төрдүс дорџооно?
- Хас дорџоонноох тыл эбитий?
- Хас сүһүөхтээбий?
- Хас аһаџас дорџоон баарый? Бүтэй?
- Маладыастар!

- Билигин биһиги лотуо оонньоохпут. Оџолоор, остуолу тегүүрүччү турдубут. Көрүң эрэ, остуолга үс, түөрт дорџоонноох тыл схемалаах лотуо дуоската уонна ойуулаах хартыналар умса сыталлар. (экранны бутоннар эбиллэн биэрэллэр)

4 соруудах: «Көрдөөх этиилэр» (этии толкуйдуулар, этии схематын онороллор)

- Көрүүң, сибэккилэрбит бутоннара таџыстылар. Аны араас өң биэрэн сибэккилэр тустарынан этиилэрдэ толкуйдуоџун. Схематын дуоскаџа уруһуйдаан көрдөрүөџун. (оџолор этии толкуйдуулар, биир-биир тахсан дуоскаџа схематын уруһуйдуулар), (экранны араас дьэрэкээн өңнөөх сибэккилээх хонуу)

- Маладыастар! Бүтэык соруудахпытын толордубут.

- Оџолоор, экраны көрүң эрэ. Хонуубут араас дьэрэкээн еңнеех сибэккилэринэн симэммит.

(экранны сибэккилээх хонууга Фея тахсан кэлэр)

- Кырачаан үтүө санаалаах доџотторбор махталбын тиэрдэбин! Эһигини олус эйэлээх, өйдөөх оџолор эбиккит. Соруудахтары барытын толороннут мин хонуум уруккутун курдук дьэрэкээн сибэккилэринэн туолла. Эһиги көмөџүт иһин сибэккилэрбиттэн бэлэх уунабын (кумааџыттан оџоһуллубут сибэккилээх корзинаттан оџолорго түңэтэбит)

Түмүк

- Оџолоор бүгүңнү дьарыкпытыгар ханна бара сырыттыбыт? Кимиэхэ көмөлөстүбүт? Тугу гынныбыт? Ханнык соруудаџы ордук сөбүүлээтигит?
- Маладыастар, манан дьарыкпыт түмүктэнэр, көрсүөххэ диэри.

